

RECEPITIETEKST VANUIT DE RAAD VAN KERKEN

- tekst gebaseerd op een bespreking van de brief van Harry Mintjes in de plenaire Raad van Kerken d.d. 14 februari 2018 -

Doel van deze tekst: een bijdrage aan het gesprek met de interreligieuze partners, zodat men idee krijgt aangereikt van hoe de brief in de breedte van de kerken wordt gelezen en daarmee bij het verdere gesprek aan relevantie wint en aan draagvlak toeneemt.

De plenaire Raad heeft in een vergadering waar ongeveer 25 afgevaardigden van de lidkerken van de Raad en adviseurs aanwezig waren gesproken over de brief die Harry Mintjes met behulp van de inbreng van de beraadgroep Interreligieuze Ontmoeting van de Raad van Kerken heeft opgesteld.

1. De Raad nam kennis van de aanleiding voor de agendering. Het beleidsplan van de Raad van Kerken Nederland 2017-2021 benoemt als focuspunt bij Interreligie vermeld: 'Een Gemeenschappelijk Woord (A Common Word) in de Nederlandse situatie' om op basis van theologische reflectie bilateraal dialoog tussen moslims en christenen te stimuleren. De Beraadgroep Interreligieuze Ontmoeting heeft dit focuspunt opgepakt en Harry Mintjes gevraagd om hieraan mee te werken. Mintjes geeft aan dat het blijvend belang van A Common Word is dat het tegen de achtergrond van eeuwenoude polemiek en vijandschap tussen moslims en christenen een opvallend open pleidooi is voor wederzijds respect en samenwerking, waar we niet alleen iets mee kunnen, maar iets mee moeten doen. In de brief doet Mintjes een uitnodiging aan Rasit Bal om te verkennen hoe aan dit theologische document een vertaalslag kan worden gegeven om samen met moslims aan die oproep handen en voeten te geven, concreet in de Nederlandse situatie.
2. Er was grote waardering voor de tekst van Mintjes. Men herkende zich in de strekking van de tekst. Men stemde in met de positieve benadering van partners. En onderstreepte nog eens het belang om samen met de moslimgemeenschap het gesprek voort te zetten over hoe men als religies constructief een bijdrage kan leveren aan de Nederlandse samenleving.
3. Er was een vraag naar de datering van het gesprek. De tekst is tien jaar oud. Er zijn vanuit diverse nationale en internationale gremia reacties op gekomen. Tegelijk realiseerde men zich, dat het een mijlpaal in de onderlinge verhouding is en dat het om die reden nuttig is de lijn die is aangereikt verder te doordenken naar Nederlandse verhoudingen. Op die manier kan je verder bouwen aan gemeenschappelijke bezinning.
4. De vergadering benoemde het gezamenlijke belang om vanuit de religies kritisch afstand te blijven nemen van geweld. Het kan voorkomen dat mensen zich op religie beroepen om uitgeoefend geweld de schijn van legitimatie te geven, maar zoals A Common Word duidelijk maakt en ook paus Benedictus in Regensburg aangaf, kan daar geen sprake van zijn.
5. Men benoemde het belang om de waarden die aan de vrijheid zijn gekoppeld met elkaar helder te formuleren. Daarbij hoort ook de ruimte om eventueel van godsdienst te wisselen, als dat voor mensen aan de orde is en het respect wat men daarvoor heeft op te brengen.

6. Iemand stelde vast dat geciteerde teksten vooral betrekking hebben op een vroege periode van het leven van Mohammed. In de zogenaamde Medinateksten zitten ook uitspraken die weinig positief reageren op joden en christenen. In hoeverre spelen die teksten een rol voor moslims in Nederland?

7. Van diverse kanten in de Raad benoemde men het belang om in het bilaterale traject tussen christenen en moslims ook de joodse gemeenschap aanwezig te laten zijn, zonder overigens afbreuk te doen aan het bilaterale karakter van dit traject. Er is inmiddels ervaring met het tripartite overleg in het OJCM en het past bij de goede contacten die we daar opgebouwd hebben om elkaar zo direct mogelijk kennis te laten nemen van bilaterale dialogen van de betrokken religieuze gemeenschappen.

8. De brief spreekt over 'een beleefde oecumenische dialoog tussen enkele religieuze leiders'. De woordkeus gaf enige discussie. Het woord "oecumenisch" gebruiken we voor contacten tussen christelijke denominaties. En met "de oecumenische dialoog" in engere zin bedoelen we de officiële dialoog tussen de daartoe aangewezen gremia en kerkleiders. Waar het gaat om contacten tussen religies spreken we over interreligieuze contacten, of interreligieuze dialoog.